

Reza HEMMATİRAD

1974 yılında İran'ın Orumiye şehrinde doğdu. Babası Fars, annesi Azeri olan Hemmatirad, ilk ve orta öğrenimden sonra liseyi fizik ve matematik diplomasıyla bitirdi. Ardından Tahran Azat Üniversitesi Grafik Bölümü'nden dereceyle mezun olarak yine aynı üniversitede yüksek lisansını tamamladı. Eğitim hayatı sonrası İran'da sanat yönetmenliği, illüstrasyon, üniversite hocalığı, sinema-televizyon ve animasyon ile ilgili profesyonel çalışmalar yaptı.

2002 yılında Türkiye'ye geldi. Türkçeyi iyi derece öğrenerek, onlarca çocuk kitabı tasvir etti. 13 çocuk kitabının yanında bir de fantastik destan kitabı yazdı ve kurguladı. Bu serilerden en başarılı olanı "Gak Guk" serisidir. Parmak boyama tekniğiyle resimlenmiş olan bu seri, Türkiye'de büyük ilgi gördü. Ayrıca beş ayrı dile çevrildi ve yayımlandığı ülkelerde beğeni topladı.

2005-2007 yılları arasında ilkökul beşinci sınıf Türkçe ders kitapları için sanat yönetmenliği yaptı. Dünyada ilk kez, Hz. Mevlana'nın hayatını ebru sanatıyla anlatan "7 Şehir" adında bir film çekti. 2008 yılında aynı isimle kapsamlı bir proje tasarlayarak; 7 sanat dalını 7 ayrı sanatçıyı Hz. Mevlana yılı kapsamında buluşturdu. Temaya uygun bir defileyi aynı yıl sahneye koydu. Ebru ve kum animasyonla bir çok etkinlikte sahne almış ve bir çok TV programı ve klip yapmıştır. 2012 yılında yapım ve yönetmenliğini Osman Sınay'ın üstlendiği "Uzun Hikaye" ve 2013 yılında "Sürgün İnek" sinema filmlerinin sanat yönetmenliğini yapmıştır. Tribeca Film Festivali'nde "7 Şehir" filmiyle Türkiye'yi temsil etti ve ödül kazandı. TRT1, TRT Çocuk, TRT Arapça için farklı disiplin ve estetik anlayışları olan programlarda, sanatçı, yönetmen ve tasarımcı olarak çalışmalarını sürdürüyor. "Geçit-Diriliş" fantastik romanı, Hemmatirad'ın Türkçe olarak yazdığı son eseridir.

Tasarımcı (özel tasarım, konsept tasarım, mücevher tasarımı), fotoğrafçı ve iç mimar olarak da tanınan sanatçı halen, sinema eğitmenliği, sanat yönetmenliği, sinema danışmanı ve yönetmenliğinin yanı sıra, sanat çalışmalarıyla birlikte yıldır sürdürdüğü çağdaş minyatür sanatı hocalığına devam ediyor. Şu ana kadar 28'i kişisel çok sayıda sergi açan Hemmatirad'ın hat, minyatür, resim, mücevher tasarımı ve fotoğraf çalışmaları birçok özel ve kamu koleksiyonunda yer almaktadır.

“seyir”

“seyir”
Reza Hemmatirad

Reza Hemmatirad Hat, Minyatür ve Dijital Resim Sergisi

ZEYTİNBURNU KÜLTÜR VE SANAT MERKEZİ
Semiha Şakir Cad. Zeytinburnu Meydanı Zeytinburnu / İSTANBUL
Tel: 0212 415 58 58 • Faks: 0212 415 51 57
zeytinburnukultursanat.com

“seyir”

Reza Hemmatirad

Hat, Minyatür ve Dijital Resim Sergisi

19 Şubat - 15 Mart

Küratör : Mehmet Lütfi ŞEN
Fotoğraf : Saber Anvari
Grafik Tasarım : Alfabe İletişim

Bu katalog Şubat 2014 tarihinde "Seyir" sergisi için
İstanbul'da 1000 adet basılmıştır.

Eserin yayın hakları Zeytinburnu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü'ne aittir. Yayının hiçbir kısmı, yazılı izin olmadan, tamamen, kısmen veya değiştirilerek yayınlanamaz, iktibas edilemez, fotokopi dahil her ne şekilde olursa olsun, elektronik veya mekanik yollarla kopya edilemez, bilgi olarak depolanamaz ve çoğaltılamaz.

Sunuş

Kıymetli sanatseverler,

Güzele olan muhabbet, güzel düşünmek, güzel işler eylemek insanın ve İslam'ın fitratında vardır. Sanat özellikle de İslam sanatları da zaten fitratımızda var olan bu güzellik duygusunun tezahüründen oluşmaktadır. İslam sanatçıları tarih boyunca sanat eserleriyle farklı formlarda güzelin çoğaltılması, yayılması, paylaşılması için eserler vermişlerdir. Hat, ebru, minyatür, mimari İslam sanatlarının ilkelerinin tamına işlendiği ve geleceğin sanatçılarına emanet edilmiş en önemli sanatsal formlardandır. Andığımız bu sanat formları dün var oldukları gibi bugünün sanatçılarının katkılarıyla yarın da var olacaklar ve İslam'ın ve İslam milletlerinin sanata bakışının hatta hayata bakışının da nişanesi olacaklardır.

Yaklaşık on yıla yakın bir süredir Türkiye'de ve İstanbul'da yaşayan Reza Hemmatirad, modern ve geleneksel sanatların birçok türünde eser veren, yeryüzünde güzeli yayan önemli sanatçılardan biri olmasının yanı sıra pek çok öğrenci de yetiştirmiş kıymetli ustalarımızdan birisidir.

Sanatçının, çoğunluğu İstanbul'da yaşarken verdiği eserlerden oluşan "seyir" sergisi hat'tan, minyatüre, dijital resime kadar geleneğin bugünün sanatçısının yorumuyla geleceğe aktarılmasının imkânlarını göstermesi açısından da önemlidir. "Seyir Hat, Minyatür ve Dijital Resim" sergisinin Zeytinburnu Kültür Merkezi'nde sergilenmesinde emeği geçen bütün arkadaşlarıma ve sanatçımıza teşekkürü bir borç bilirim.

Murat AYDIN

Zeytinburnu Belediye Başkanı

Geleneğin İnşasında Yeninin Yeri

İnsan neyse sanat odur. Bütün tarih boyunca insanlığın değişimi birebir sanatına yansımıştır. Hatta belli bir dönemde ortaya koyulan sanat eserleri incelenerek o dönem insanları hakkında önemli çıkarımlarda bulunulabilir. Çünkü sanatçı eserini içindeki kendine has dünyadan devşirir. Sanatçının içindeki bu uçsuz bucaksız dünya, yaşadığı çağdan, coğrafyadan, mensubu olduğu medeniyetten, kültürden, tanıdığı olduğu bütün sosyal olaylardan, bilinçli bilinçsiz gördüğü şeyler, duyduğu sesler ömrü boyunca hissettiği duygulardan, yanında ya da karşısında olduğu fikirlerden oluşur. İşte her sanat eseri bu sınırsız iç dünyadan dünyamıza süzülüp gelmektedir. Bu tanımlamanın zorunlu çıkarımı da sanat eserlerinin çağdan çağa insanla birlikte değişmesidir.

Reza Hemmatirad'la hazırladığımız "seyir" projesi, hat, minyatür ve resim sanatlarında günümüzdeki değişiminin ipuçlarını barındırması açısından önemli olacaktır diye düşünüyorum. 2004 yılında Reza ile daha çok kaligrafi çalışmalarından oluşan önemli bir sergi -İstanbul'daki ilk sergisiydi- yapmıştık. On yıl önce düzenlenen bu sergi, hat sanatının günümüzde alacağı yol bağlamında içinde nüveler taşıyan önemli bir projeydi. Sanat çevreleri sergiye büyük ilgi göstermiş ve sergi bittiğinde bütün eserler satılmıştı. Geniş bir sanat yelpazesinde iddialı eserlere imza atan Reza, İstanbul'daki sanat yolculuğunu daha çok minyatür, kitap tasarımı, fotoğraf, dijital resim ve sinema alanlarındaki çalışmalarıyla sürdürdü. Çağdaş minyatür derslerine ağırlık verdi ve yeni sanatçıların yetişmesinde sorumluluk aldı. Uluslararası projelerde Türkiye'yi temsil etti, ödüller aldı. Aslında "seyir" projesi Reza Hemmatirad'ın son dönem hat çalışmaları ve minyatürleriyle beraber ülkemizde yeni yeni algılanan tuval yerine ekranı ve boya yerine sanal dünyanın sonsuz pantonelerinin kullanıldığı dijital resim örneklerinin yer aldığı minik bir özet. Ya da sanatçının İstanbul'da yaşadığı 10 yılın sanatsal önsözü niteliğinde.

Sanatta avangart olmak son derece önemlidir bence. Çünkü değişim ya başarılı olur geleceğe kalarak geleneği inşa eder ya da yarattığı dinamik enerji çağdaşlarını değişimin hizmetine yöneltir ve yine geleneğin inşasına değer katar. Reza'nın iki ayrı kültüre nüfuz edebilen bir sanatçı olarak, ortak sanatlardaki cesur yolculuğunun meyveleri mutlaka bizim bahçeye de düşer sonuçta.

"Seyir" in sizlere ulaşmasında sanatlar arası yoğun seyrine bir mola vererek benimle birlikte çalışan sevgili Reza'ya, projenin bütün imkânlarını oluşturan Zeytinburnu Belediye Başkanı Sayın Murat Aydın'a, hazırladığımız katalogdaki değerlendirme yazısını kaleme alan Sayın Mustafa Büyüksipahi'ye ve emeği geçen çalışma arkadaşlarıma içtenlikle teşekkür ediyorum.

Mehmet Lütfi ŞEN

Sergi Küratörü

Reza'nın Sanat Yolculuğu

Mustafa BÜYÜKSİPAHİ

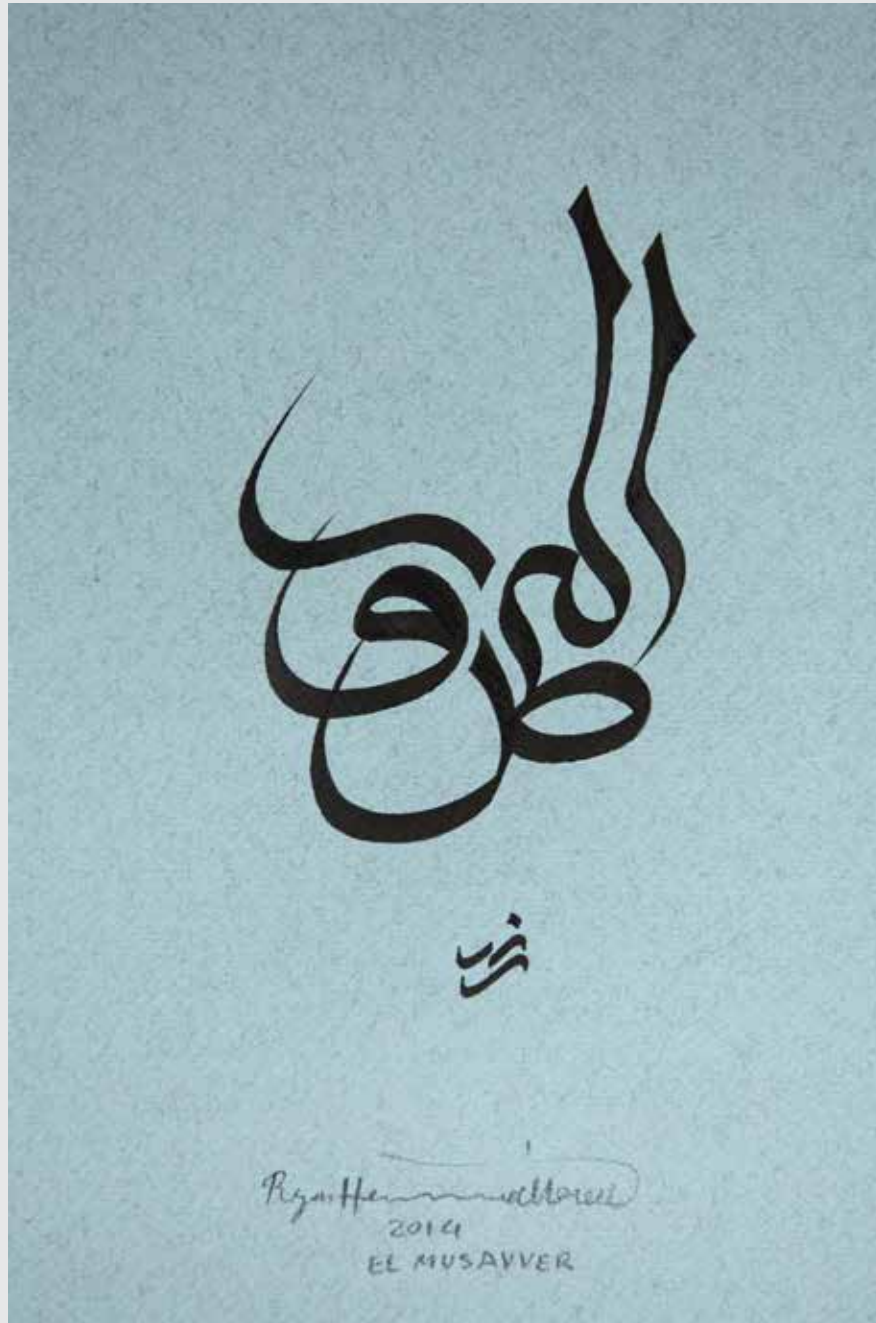
Sanata ve sanatsal çalışmalara dair afili, deyim yerindeyse anlaşıl-maz cümleler kuramam ben... Ama gördüklerimi ve hissettikleri-mi anlatabileceğimi düşünüyorum sanatsal yaratımlara dair. Reza Hemmatirad ile tanışıklığım en az 8 yıl öncesine uzanıyor. O dö-nem yayın müdürü olduğum Black White adlı kültür sanat odaklı bir yayın için söyleşmek üzere buluşmuştuk mütevazı çalışma or-tamında. Sonrasında kurduğumuz dostluktan öte ağabey kardeş ilişkimiz sürecinde beni sayısız kez şaşırtan, var kıldığı eserleriyle şaşırtmanın ötesinde hayretlere düşüren Reza Hemmatirad ile daha o gün sıcak bir dostluğun temellerini atmıştık. İlk önce ressam kimliğiyle tanıdım kendisini... Ve resme dair konuştuk... O anlattı ben dinledim. Ben sordum o anlattı. Sonra bir baktım ki sevgili Reza'nın yaratımları resimle sınırlı değil... O sanatın bir bütün olduğuna, zira insanın sanatla, üretmekle beslendiğine inanıyordu. Hayatın kendisini sanata çevirmişti adeta... Her daim kendisine Tanrı tarafından hediye edildiğini söylediği yetenekle-rini öyle akıllı alanlarda ortaya çıkarmaya başladı ki tanışık-lığımız süresince, "Ama bu haksızlık" diye küçük bir isyanıma bile neden oldu... Önceleri sadece resimle ilgilendiğini düşündüğüm Reza Hemmatirad, dostluğumuz boyunca bir bir çıkarmaya baş-ladı içinde sakladığı sanat cevherlerini... Bir gün ebru yapabildiği-ni, bir diğer gün minyatür ustası olduğunu öğrendim. Bir baktım mesele bunlarla da sınırlı değil. Hayatın içinden en gerçek anları fotoğraf karelerinin içine hapsediyor, senaryo yazıyor, yıllardır bir-riktirdiği yaşam felsefesine yönelik deneyimlerini kitap satırları-na taşıyordu. Dedim ya sanata bir bütün olarak bakıyordu hep. Bir keresinde, "Sanatçılar çoğu zaman bir alanda uzmanlaşıyor. En azından biz böyle biliyoruz. Ama sen her alandasın. İnsanlara senden söz ederken güçlük çekiyorum, spesifik bir tanımlama ya-pamıyorum" diye söylenmiştim. Yüzündeki belki tam olarak idrak edilememeye kaygısı ama yine tebessümle, "Haklısın" diyerek kar-şılık verdi ve ekledi: "Gerçekten haklısın... Bu kadar çok alanda var olmak insanlarda farklı algılara neden olabilir. 'Bu adam dahi' di-yebilir bazıları, bazıları ise 'büyük bir yalancı' olduğumu düşün-

bilir. Ama unutmamak gerekir ki insanlar için dahiler de yalancılar da tehlikelidir"... İşte tam olarak bu sözleriyle çok renkliliğinin, ya da birden çok alanda var olmanın zorluklar yaşatabileceğini hissettirmişti bana. Ben ise o kadar derin konulara girmekten hep kaçtım... Onun üretebildiklerini görmeyen, kısa zaman dilimlerin-de ortaya çıkardığı sanat eserlerini incelemenin, bunun üzerine konuşmanın tadına varmaya çalıştım daha ziyade. Bir nevi tatmin ve huzur duygusuydu bu. Sanatın onun pratik zekâyla nasıl ha-yata karıştığına şahit olmak hep mutlu etti beni. Umutlandırdı. Her şey bir yana, etrafta "Küçük dağları ben yarattım" edasında dolaşan bazı kişilerin sanattan ziyade kişisel PR konusunda daha yetenekli olduğunu anlamama vesile oldu sevgili dostum. Bana öğrettiği en önemli şey ise "şükür"dü. Daima şükretti sahip oldu-ğu yetenekler için... Ve yeteneğin gerçek sahibinin kim olduğunu sonuna kadar haykırdı hep... Ara ara cesaretimi toplayıp eleştir-meye kalkışmışlığım da oldu kendisini... Belki güçlü bir birikime, sanatsal doyumluğa, tecrübeye dayanarak değildi bu tedirgin eleştirilerim. Sadece insan gözü, algısı ve yaşattığı duygulara dair samimi bir dile getirişti. Benim tanımlamamla "çok sade" buldu-ğum bazı eserlerinin zaman zaman onun tarzını yansıtmadığını düşündüm ve bunu da dile getirdim. Lakin sanatın sınırlandırıl-maması gerektiği noktasında buluştuk ve uzlaştık dingin atışma-larımızın sonunda. Bazen acı yansırıdı tuvale çünkü. Bazen keder, bazen sevinç, bazen bir sokak çalgıcısının neşesi ya da görkemini ta kendisi... Düşler dökülürdü fırçadan tuvale bazen, bazen bem-beyaz bir tuval üzerinde küçücük siyah bir noktaydı sanat. İşte bu yüzden sınırlanamazdı. Bazen bir anda belirirdi, bazen günler sürerdi doğum sancısı... Mühim olan ortaya çıkmasıydı sanatın... Anlaşıl-mak veya anlaşılmamak, beğenilmek ya da beğenilmemek değildi mesele. Üretmek, bir şeyler bırakmak, yol göstermek-ti önemli olan. Sevgili dostum Reza üretmeye, yol göstermeye devam ediyor. Biz sanatseverler de onun yaratım sürecinin daha uzun yıllar sürmesini diliyoruz...

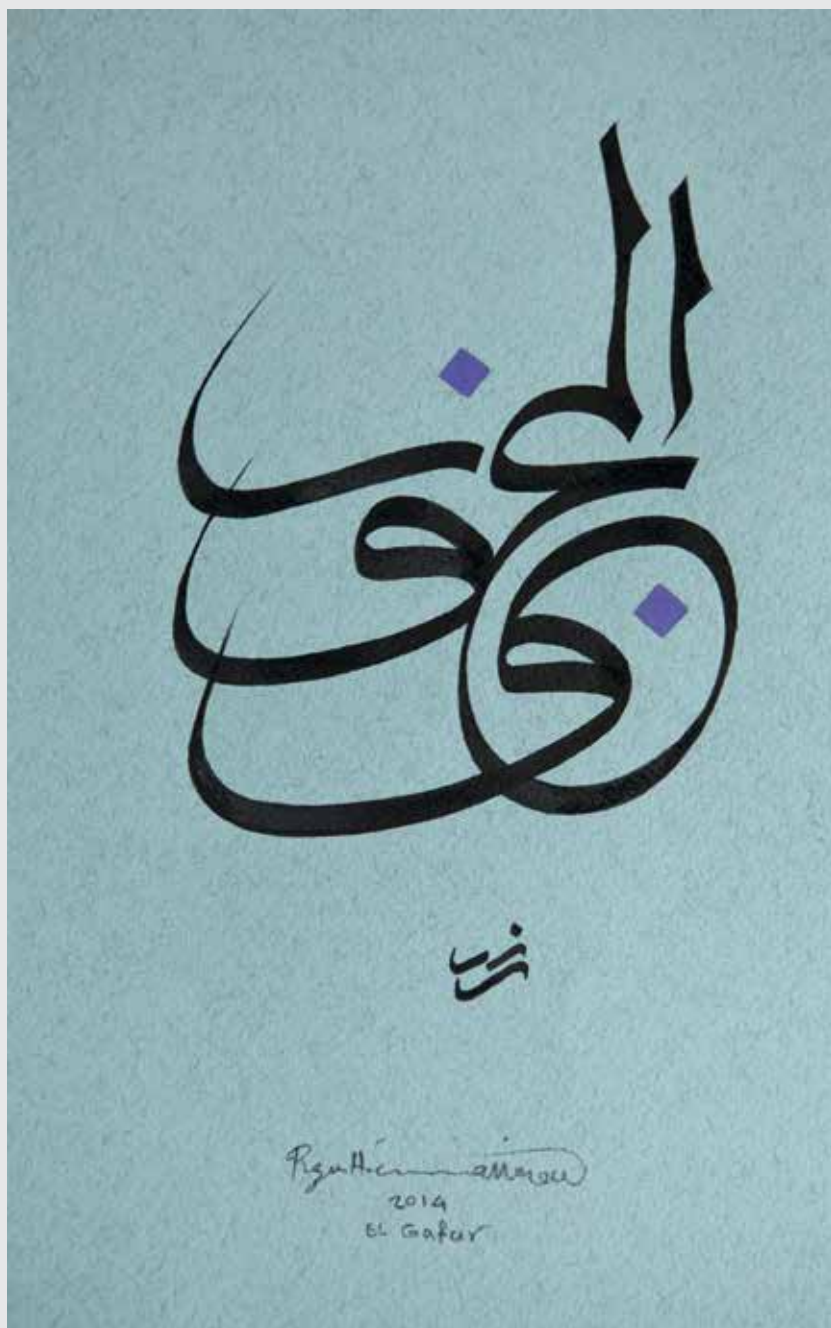
20x30 cm
Hat-Aşk

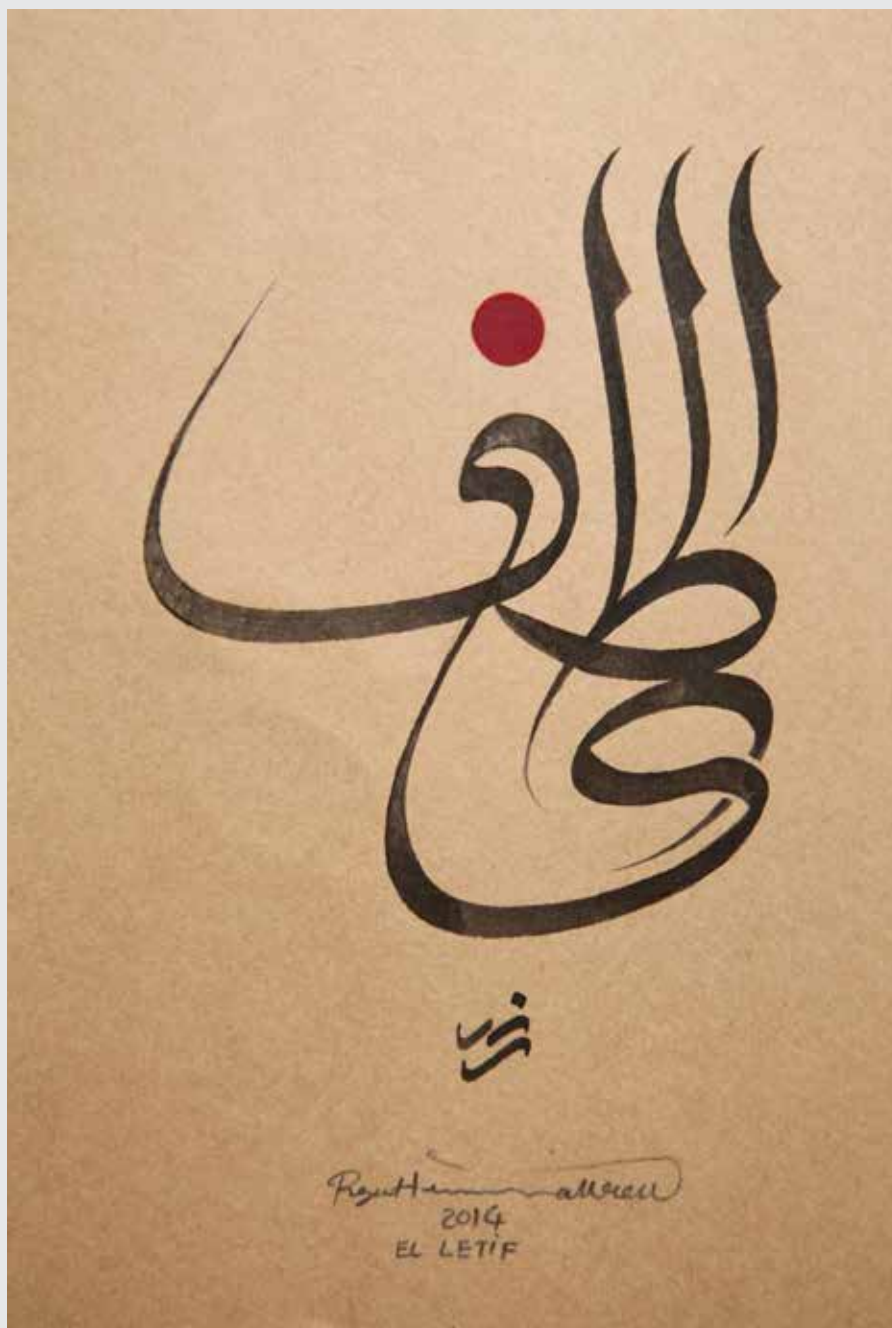

20x30
Hat-El Rezzak

20x30 cm
Hat-El Gafar

20x30 cm
Hat-El Letif

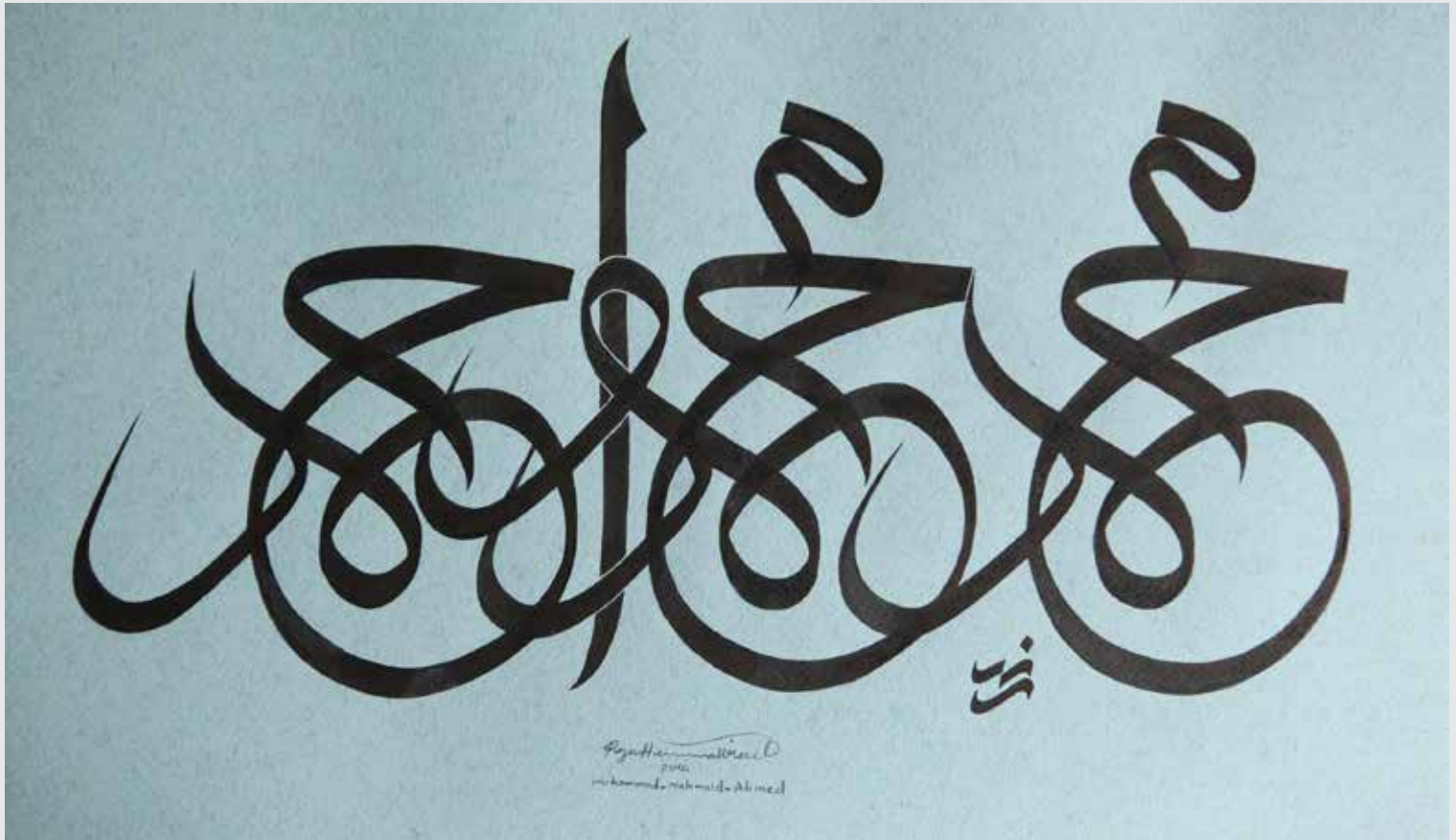

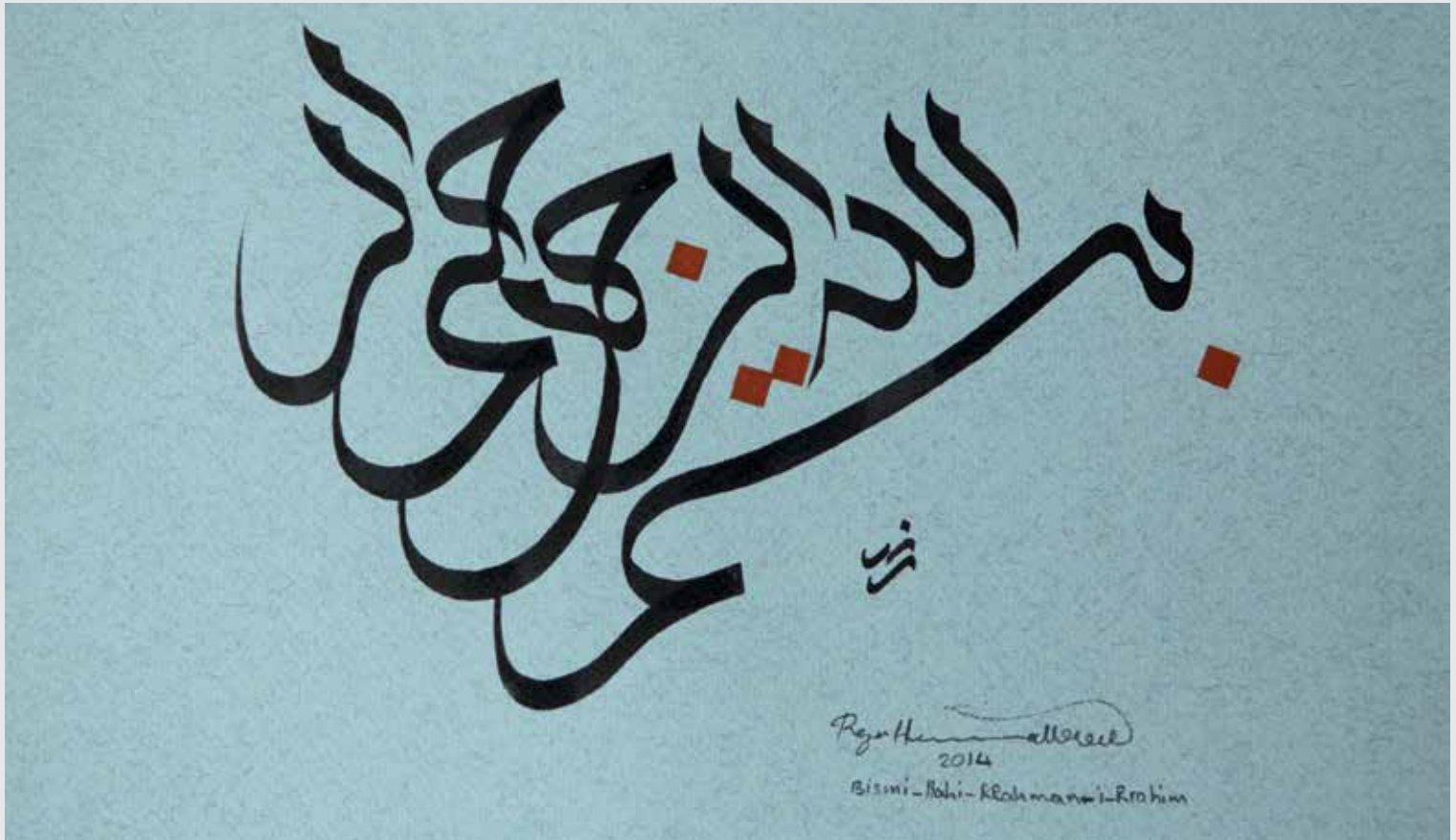
20x30 cm
Hat-Hic

35x40 cm
Hat-Nasih Salih Mahmud

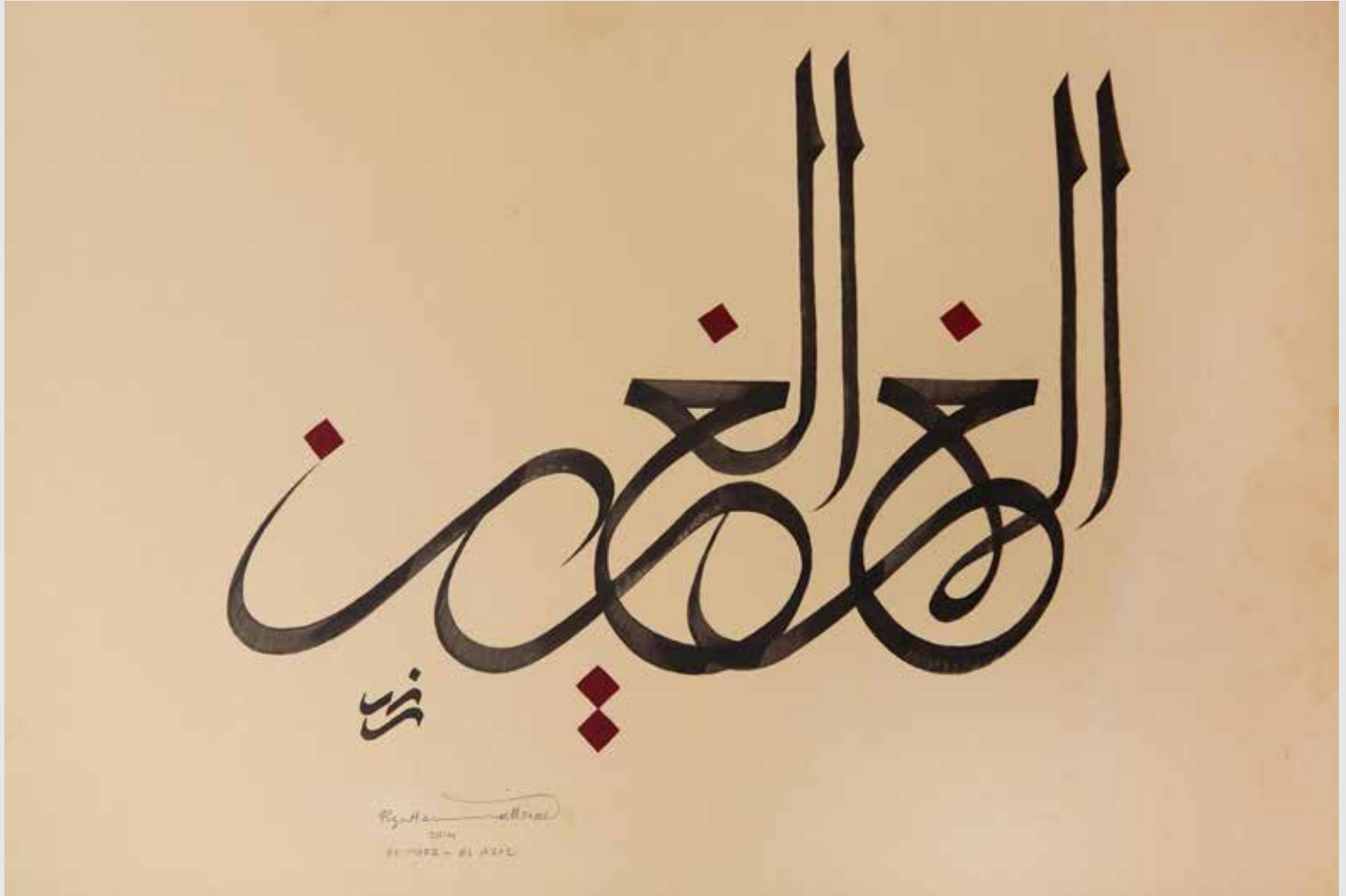

25x40 cm
Hat-Muhammed Mahmud Ahmed

25x35cm
Hat-Besmele

25x35 cm
Hat-El Muiz El Aziz

25x35 cm
Hat-Yusuf ve Turunç

50x70 cm
Hat-B Harfi Kompozisyonu

50x70 cm
Hat Besmele

50x70 cm
Hat-Def ile Dost

50x70 cm
Hat-Hocanın Kahri Babanın Mührinden Âlâ

50 x70 cm
Hat-Besmele

50 x70 cm
Hat-Heves

50x70cm
Hat-Ey Aşk Bütün Bahane Sensin

50x70 cm
Hat-Ey Dost

50x70 cm
Hat-Hz Musa'nın Duası

50x70 cm
Hat-Lailaheillallah

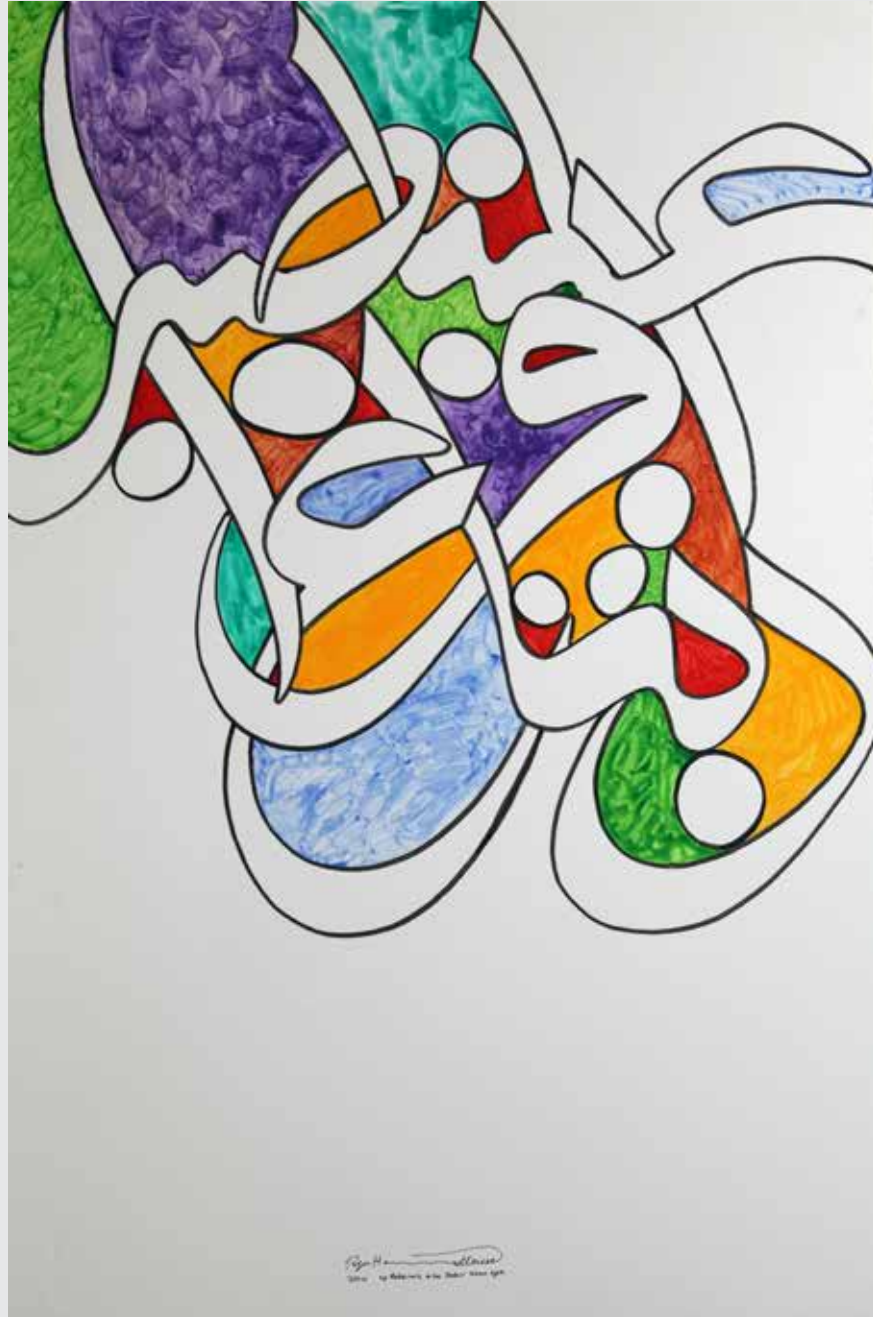

50x70 cm
Hat-Ve Her Şeyi Sudan Can Verdik

50x70 cm
Hat-Yiyin İçin Ama İsrâf Etmeyin

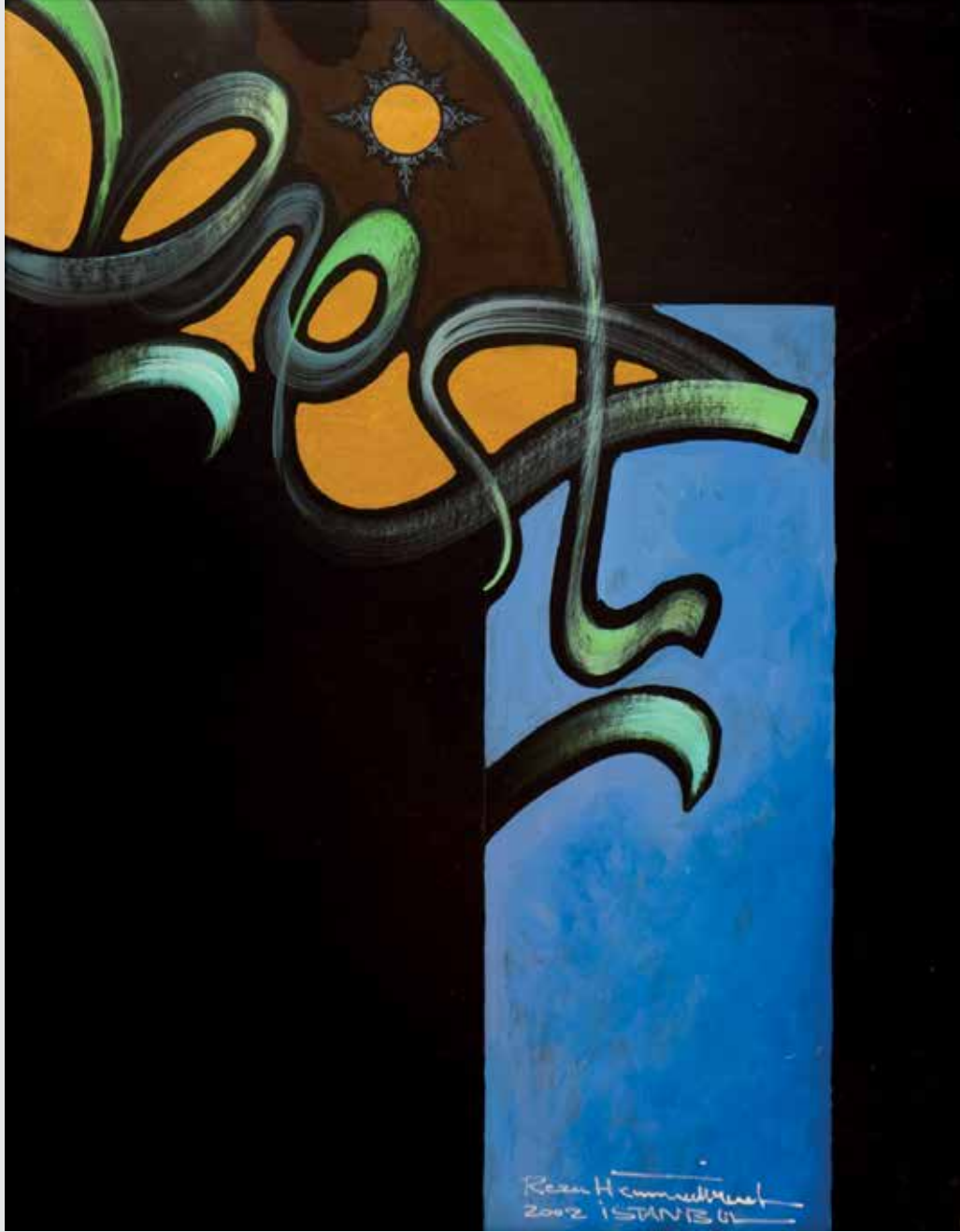

50 x70 cm
Hat-Ya Rabbimiz Bize Sabir Ver

50x70 cm
Hat-Hiç

50x70 cm
Hat-Ya Hafız (Özel Koleksiyon)

45x55 cm
Hat-Nun vel Kalem

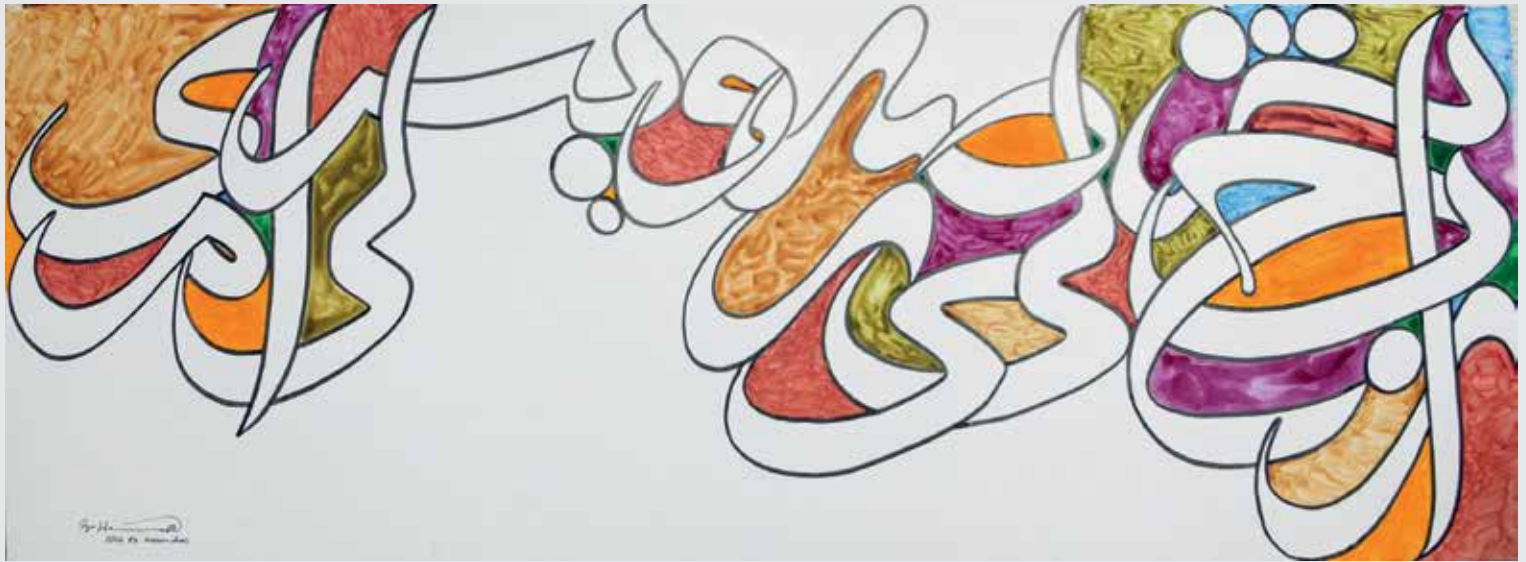

35x100 cm
Hat-Ayetel Kürsi

35x100 cm
Hat-Besmele

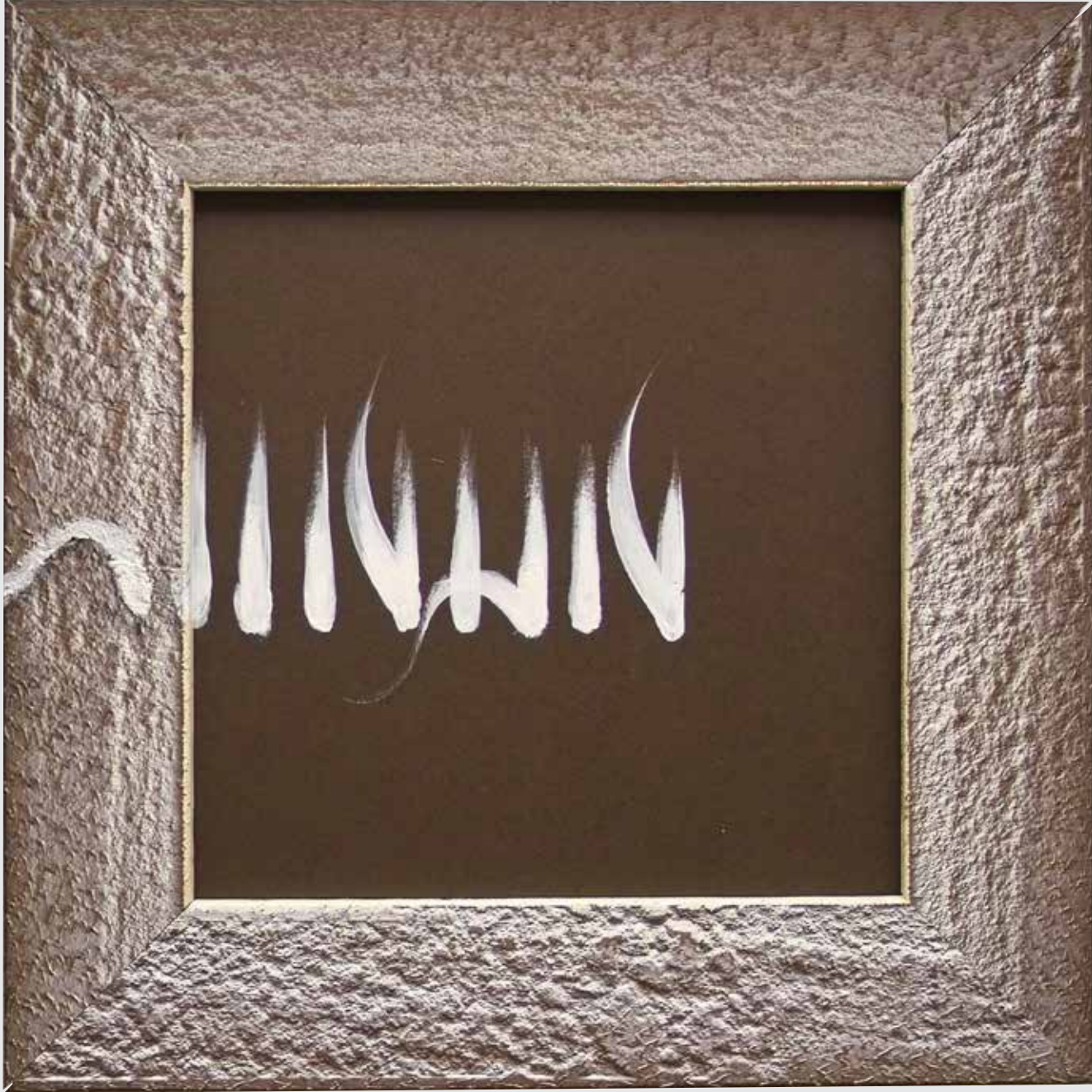

35x100 cm
Hat-Hz. Musa'nın Duası

20x20 cm
Hat-Allah (Özel Koleksiyon)

20x20 cm
Hat-Lailaheillallah (Özel Koleksiyon)

20x20 cm
Hat-Lailaheillallah (Özel Koleksiyon)

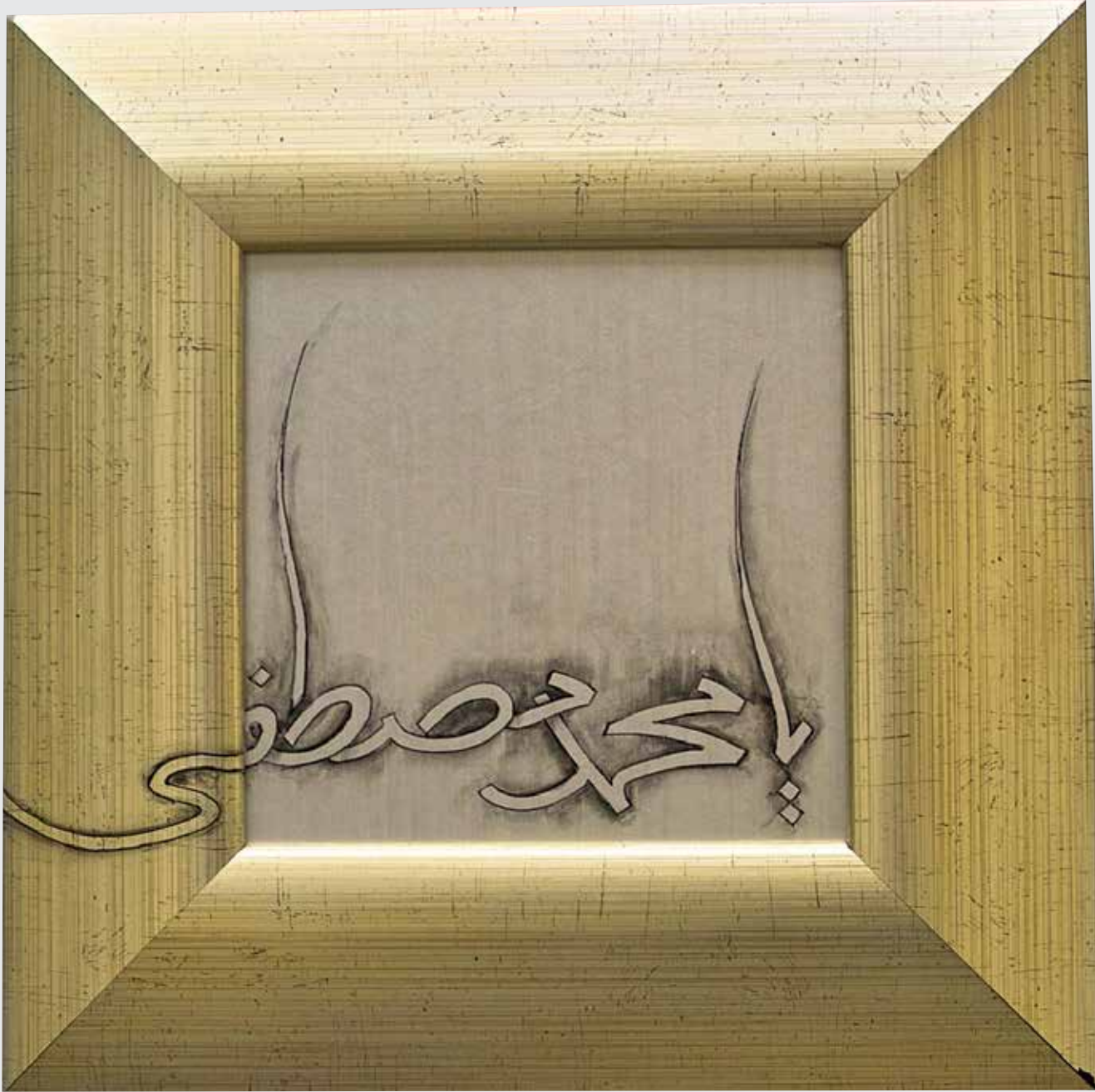

20x20 cm
Hat-Hz. Muhammad (Özel Koleksiyon)

20x20 cm
Hat-Hz. Muhammed (Özel Koleksiyon)

20x20 cm
Hat-Ya Muhammad Mustafa (Özel Koleksiyon)

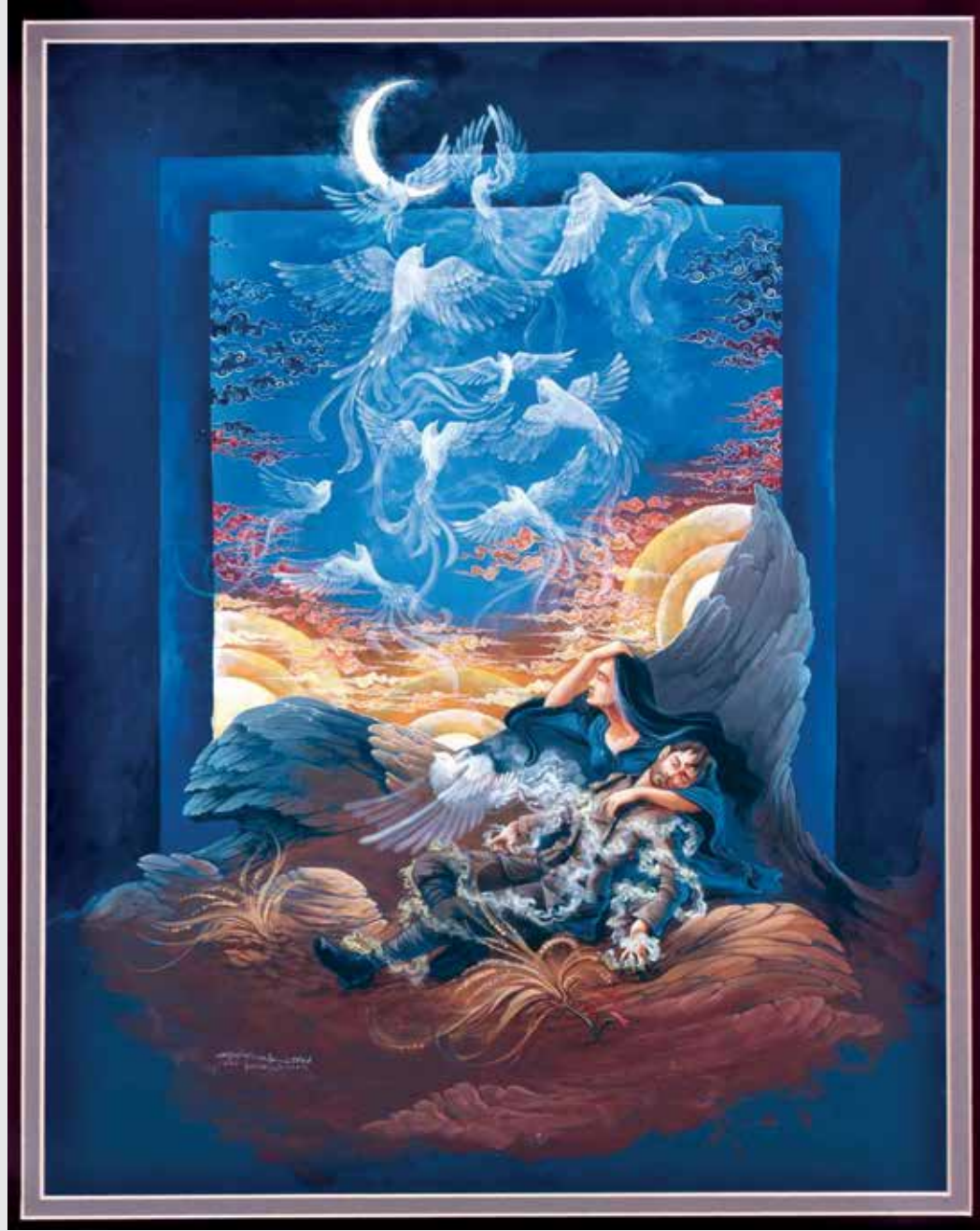

20x20 cm
Hat-Allah ve Hz. Muhammed (Özel Koleksiyon)

35x50 cm
Minyatür-Bahar

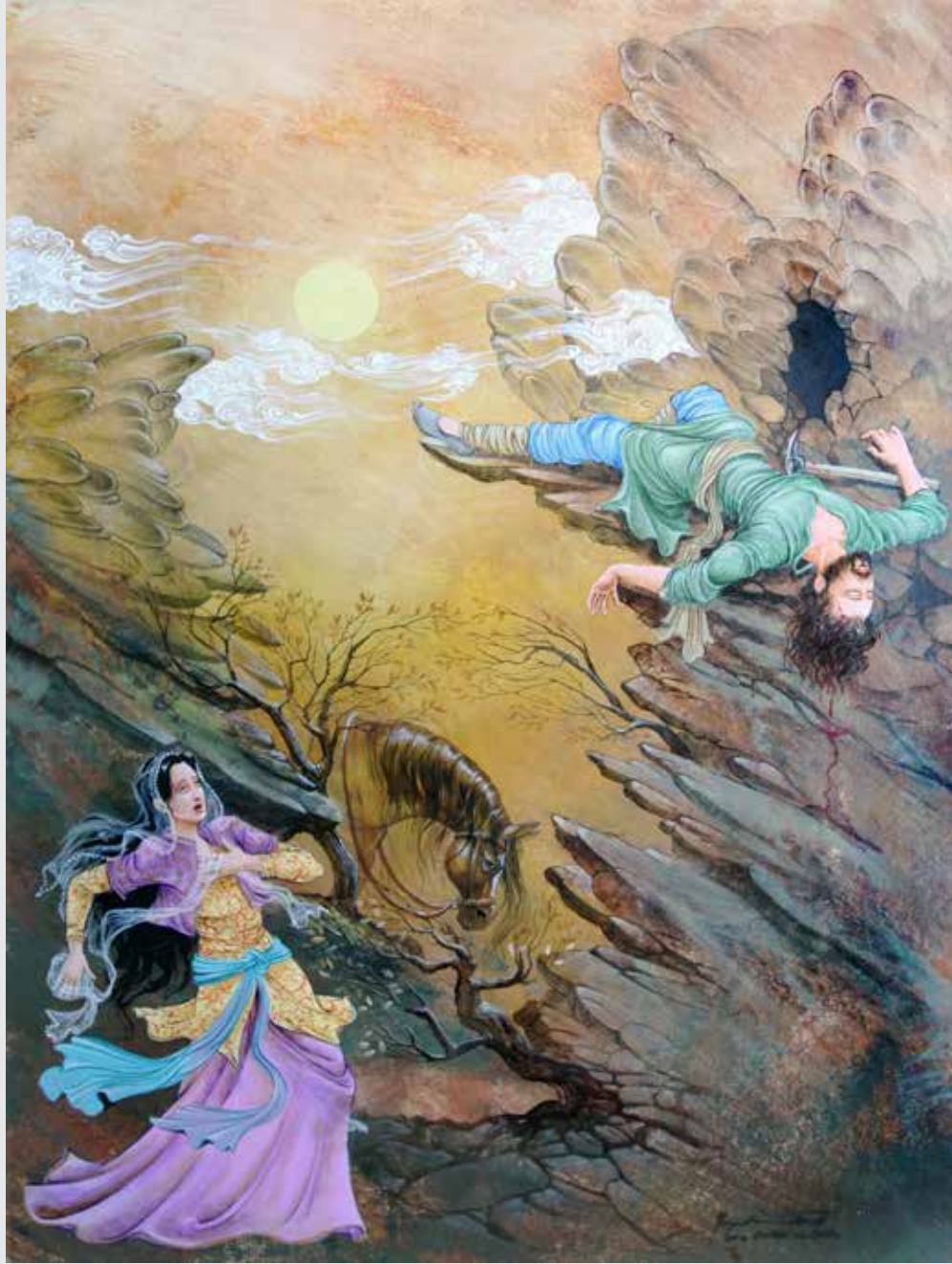

25x35 cm
Minyatür-Çanakkale (Özel Koleksiyon)

35x50 cm
Minyatür-Fatih ve Akşemsettin

30x40 cm
Minyatür-Ferhat ile Şirin

35x50 cm
Minyatür-Hayat Döngüsü, Gece ve Gündüz

40x60 cm
Minyatür-Hz. İbrahim ve Hz. İsmail, Teslimiyet (Özel Koleksiyon)

35x40 cm
Minyatür-Hz. İsa (Özel Koleksiyon.)

30x40 cm
Minyatür-Kan Ağlamak

30x40 cm
Minyatür-Şems ve Mevlana

110x90 cm
Minyatür-Hz. Meryem

30x40 cm
Minyatür-Yunus Emre

35x45 cm
Minyatür-Esedullah

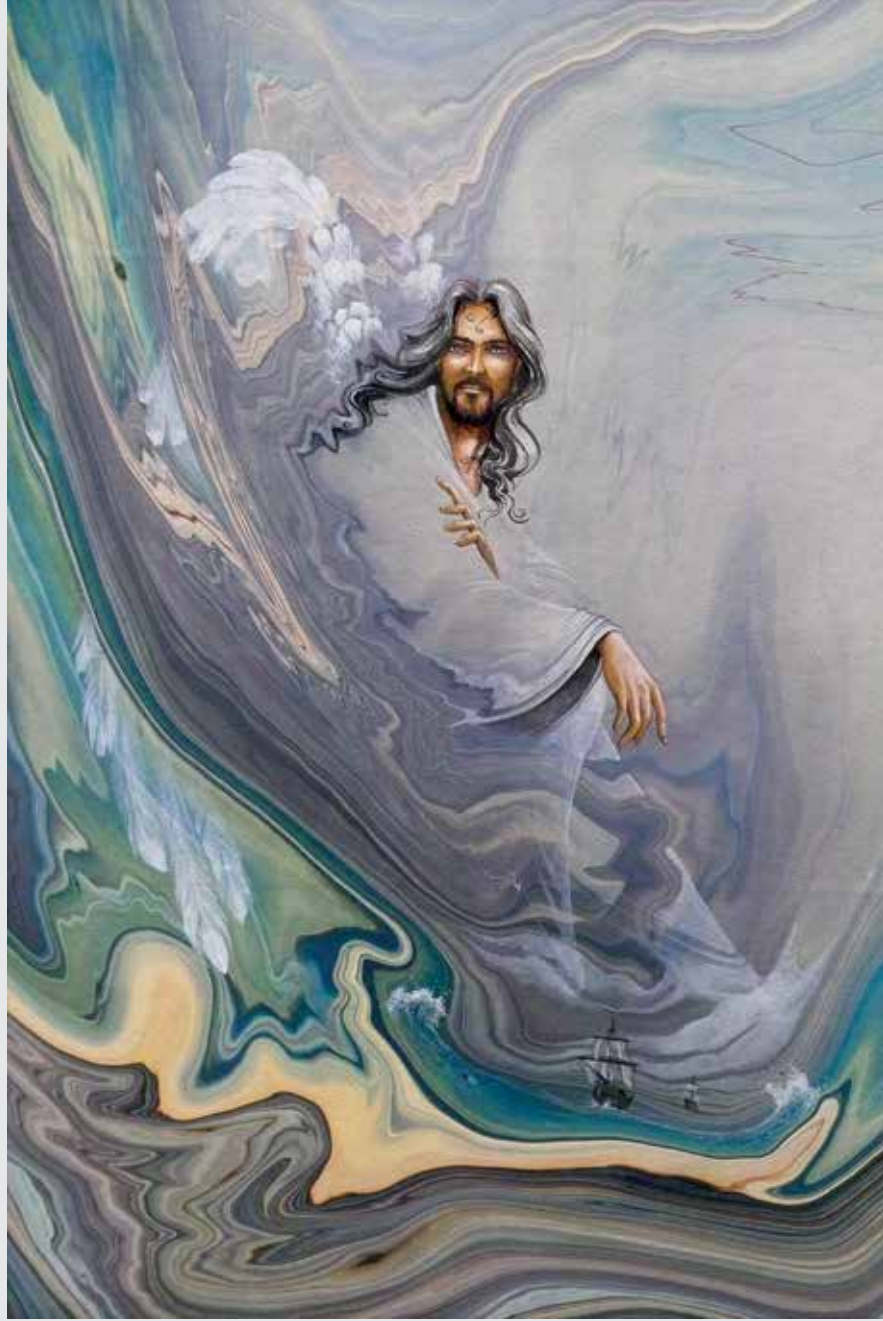
35x50 cm
Minyatür-Şuh

25x50
Ebrulu Minyatür-Şeytan (Özel Koleksiyon)

30x40 cm
Ebrulu Minyatür-Boğaz (Özel Koleksiyon)

25x40 cm
Ebrulu Minyatür-Hz. Meryem (Özel Koleksiyon)

25x35 cm
Ebrulu Minyatür-Rüya (Özel Koleksiyon)

30x22 cm
Dijital Resim-Ajur

30x22 cm
Dijital Resim-Daton

30x22 cm
Dijital Resim-Orman Kralı

30x22 cm
Dijital Resim-Saka ve Ordusu

30x22 cm
Dijital Resim-Saka

30x22 cm
Dijital Resim-Nipam

15x45 cm
Dijital Resim-Kızıl Aslan

15x45 cm
Dijital Resim-Nuzar

15x45 cm
Dijital Resim-Rüstem Orman Yolunda

15 x45 cm
Dijital Resim-Rüstem ve Niyotor

30x22 cm
Dijital Resim-Arçink

20x25 cm
Dijital Resim-Kız

20x35 cm
Dijital Resim-Kız

20x30 cm
Dijital Resim-Uyuyan Güzel

20x35 cm
Dijital Resim-Hezarfen ve Kız Kulesi